

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

PREDMET ŠTENGL PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 1742/21)

PRESUDA

STRASBOURG

27. svibnja 2025.

Ova presuda je konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

INTERPRETA
prijevodi i sudski tumači

U predmetu Štengl protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Gediminas Sagatys, *predsjednik*,

Davor Derenčinović,

Juha Lavapuro, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 1742/21) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka gđa Suzana Štengl („podnositeljica zahtjeva“), koja je rođena 1970. godine, živi u Samoboru i zastupao ju je g. P. Škare, odvjetnik u Zagrebu, podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 15. prosinca 2020.;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada“), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o zahtjevu;

očitovanja stranaka;

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 6. svibnja 2025.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

PREDMET SPORA

1. Zahtjev se odnosi na postupak zbog nesavjesnog liječenja koji je podnositeljica zahtjeva bezuspješno pokrenula protiv bolnice nakon operacije žučnog mjehura.

2. Dana 9. siječnja 2003. godine podnositeljica zahtjeva je podvrgnuta operaciji žučnog mjehura. Između siječnja i travnja 2003. godine, podnositeljica zahtjeva podvrgnuta je još četirima operacijama i hospitalizacijama.

3. Dana 16. lipnja 2004. podnositeljica zahtjeva pokrenula je parnični postupak za naknadu štete protiv bolnice zbog navodnog nesavjesnog liječenja. Sud je održao niz ročišta i ishodio prvo vještačenje u kojem je navedeno da je došlo do liječničke pogreške, bez mogućnosti specificiranja ili objašnjenja točne pogreške.

4. Nakon što je predmet četiri puta vraćen na ponovno suđenje, u svim slučajevima zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sud je pribavio drugo vještačenje, u kojemu je utvrđeno kako su problemi nakon operacije podnositeljice zahtjeva bili komplikacije, a ne posljedica liječničke pogreške. Slijedom toga, tužbeni zahtjev podnositeljice zahtjeva odbijen je dana 23. ožujka 2017. godine presudom Općinskog suda u Novom Zagrebu. Tu je presudu 21. rujna 2017. godine potvrdio Županijski sud u Zagrebu, koji je također napomenuo da stranke nisu uložile prigovor na drugo vještačenje niti su predložile daljnje dokaze.

5. Dana 23. studenog 2017. godine, podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu koju je Ustavni sud odbio 19. svibnja 2020. godine. Ta je

odluka dostavljena odvjetniku podnositeljice zahtjeva dana 18. lipnja 2020. godine.

6. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je, na temelju članka 6. i 8. Konvencije, da su domaći sudovi u njezinom predmetu postavili nedostižno visok standard dokazivanja, da nisu pravilno obrazložili svoje odluke i da je postupak trajao predugo.

OCJENA SUDA

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE ZBOG DULJINE TRAJANJA PARNIČNOG POSTUPKA

7. Sud ističe da je prigovor podnositeljice zahtjeva u vezi duljine trajanja postupka u djelu koji se odnosi na razdoblje prije 13. ožujka 2013. godine nedopušten zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava jer je podnositeljica u tom razdoblju imala na raspolaganju učinkovita pravna sredstva za prigovor u vezi duljine trajanja postupka, ali ih nije koristila (vidi *Mesić protiv Hrvatske*, br. 19362/18, stavci 122.-124., od 5. svibnja 2022., i *Mirjana Marić protiv Hrvatske*, br. 9849/15, stavci 33.-38., od 30. srpnja 2020.). Stoga se Vladin prigovor u vezi neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava u tom pogledu mora usvojiti.

8. Sud nadalje napominje kako je, nakon prethodno navedenog datuma, postupak kojem se prigovara trajao do 18. lipnja 2020. godine, odnosno dodatnih sedam godina i tri mjeseca pred tri stupnja suda (vidi stavke 4. i 5. gore).

9. Nadalje ističe da prigovor podnositeljice zahtjeva u vezi s tim naknadnim razdobljem (vidi stavak 8. gore) nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten na temelju bilo koje druge osnove navedene u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

10. Sud ponavlja da se razumnost duljine trajanja postupka mora procijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i s obzirom na sljedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i relevantnih tijela te što je bilo u pitanju za podnositelje zahtjeva u sporu (vidi *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

11. Sud je često utvrđivao povredu članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima koji otvaraju pitanja slična onima u ovom predmetu (vidi, primjerice, *Videmšek protiv Slovenije*, br. 75701/01, stavci 17.-19., od 30. ožujka 2006.).

12. Nakon što je ispitao sav materijal koji mu je dostavljen, Sud nije pronašao nijednu činjenicu ili argument koji bi ga mogao uvjeriti da donese drugačiji zaključak u ovom predmetu. Sud posebno primjećuje da se duljina trajanja parničnog postupka može djelomično objasniti uzastopnim vraćanjem predmeta na ponovno suđenje (vidi stavak 4. gore). Iako nije funkcija Suda analizirati način na koji su nacionalni sudovi tumačili i

primijenili domaće pravo, Sud ipak smatra da su presude kojima se ukidaju prethodna utvrđenja i predmet vraća na ponovno suđenje obično posljedica pogrešaka nižih sudova te da ponavljanje takvih presuda može ukazivati na određeni nedostatak u pravosudnom sustavu (vidi *Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunjske* [VV], br. 76943/11, stavak 147., od 29. studenog 2016.). Štoviše, Sud ne može ne primijetiti da je, nakon što je četiri puta vraćen na ponovno suđenje, predmet podnositeljice zahtjeva bio samo pred Ustavnim sudom još otprilike dvije godine i sedam mjeseci, što se u danim okolnostima ne može smatrati razumnim.

13. Sud stoga smatra da je u ovom predmetu duljina trajanja postupka bila prekomjerna i nije ispunila zahtjev „razumnog roka“.

14. Sukladno navedenom, došlo je do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 8. KONVENCIJE ZBOG POSTUPANJA I ISHODA POSTUPKA VEZANOG UZ NESAVJESNO LIJEČENJE

15. Opća načela koja se odnose na pozitivne obveze država prema članku 8. u predmetima koji se odnose na nesavjesno liječenje sažeta su u predmetu *Jurica protiv Hrvatske*, br. 30376/13, stavci 84.-88., od 2. svibnja 2017.). Te obveze uključuju, prvo, potrebu za donošenjem propisa koji obvezuju i javne i privatne bolnice da usvoje odgovarajuće mjere za zaštitu tjelesnog integriteta njihovih pacijenata i, drugo, obvezu da se žrtvama nesavjesnog liječenja omogući pristup postupcima u kojima bi, gdje je to primjereno, mogle dobiti naknadu štete (ibid., stavak 84. i predmeti navedeni u toj presudi).

16. Sud je već utvrdio da u Hrvatskoj postoji odgovarajući i funkcionalan pravni okvir za navode o nesavjesnom liječenju, kako u teoriji tako i u praksi (vidi *Jurica*, gore citirano, stavci 89.-92.).

17. U ovom predmetu, glavni prigovor podnositeljice zahtjeva odnosi se na tumačenje i primjenu domaćeg prava u njezinom predmetu, konkretno na standard dokazivanja koji su domaći sudovi primijenili u njezinom predmetu. U tom smislu, Sud podsjeća da nije uloga Suda dovoditi u pitanje tumačenje domaćeg prava od strane nacionalnih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnima ili očito nerazumnima (usporedi, primjerice, *Bochan protiv Ukrajine (br. 2)* [VV], br. 22251/08, stavak 61., ECHR 2015).

18. Sud nadalje ističe da su u predmetu podnositeljice zahtjeva pribavljena dva nalaza i mišljenja vještaka (vidi stavke 3. i 4. ove presude). Budući da je prvi nalaz i mišljenje vještaka sadržavao nejasnoće i proturječnosti, sud je pribavio drugi nalaz i mišljenje vještaka u kojemu je zaključeno da su problemi podnositeljice zahtjeva nakon operacije bili moguće komplikacije, a ne rezultat liječničke pogreške (vidi stavak 4. ove presude). Štoviše, domaći sud nije samo prihvatio pisana izvješća koja su

sastavili vještaci, već je i dopustio strankama da prigovore na njihove nalaze, pribavio dodatne pisane podneske vještaka koji su sačinili prvo vještačenje i saslušao ih na raspravi otvorenoj za javnost u prisutnosti stranaka, koje su mogle postavljati pitanja. Kako je napomenuo Županijski sud, podnositeljica zahtjeva nije uložila prigovor na drugi nalaz i mišljenje vještaka, niti je predložila izvođenje daljnjih dokaza (vidi stavak 4. gore).

19. Štoviše, domaći sudovi propisno su ispitali vještačenja i, na temelju svih izvedenih dokaza, odbili tužbeni zahtjev podnositeljice zahtjeva dobro obrazloženim presudama. Sud ne uočava nikakvu nerazumnost domaćih sudova u pogledu načina na koji su ocijenili izvješća vještaka. Sama činjenica da je ishod postupka u predmetu podnositeljice zahtjeva bio nepovoljan za nju ne znači da je država propustila ispuniti svoje pozitivne obveze prema članku 8. Konvencije (vidi *Jurica*, gore citirano, stavak 88.).

20. Uzevši u obzir prethodno navedeno, Sud je uvjeren da je podnositeljici zahtjeva pruženo dovoljno postupovnih mogućnosti da dokaže da su njezini zdravstveni problemi u cijelosti ili djelomično posljedica nesavjesnog liječenja. U mjeri u kojoj se može smatrati da je učinkovitost postupka bila narušena pretjeranom duljinom trajanja tog postupka (vidi stavke 12. i 13. ove presude), Sud smatra da je u okolnostima ovog predmeta taj aspekt u dovoljnoj mjeri riješen utvrđenjem Suda na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi stavak 14. gore, i *Jurica*, citirano gore, stavak 97.).

21. Sukladno tome, ovaj je prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavcima 3. (a) i 4. Konvencije.

PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

22. Podnositeljica zahtjeva potraživala je oko 3.000 eura (EUR) na ime imovinske štete zbog izgubljene zarade. Također je ponovila svoj zahtjev na ime neimovinske štete koji je postavila pred domaćim sudovima u iznosu od 77.430 hrvatskih kuna (odnosno 10.276,72 EUR), plus zakonske zatezne kamate. Dodatno, podnositeljica zahtjeva tražila je 8.000 EUR na ime neimovinske štete zbog prekomjerne duljine trajanja postupka. Konačno, potraživala je 39.062,50 HRK (odnosno 5.184,48 EUR) na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i 4.000 EUR za troškove nastale pred Sudom.

23. Vlada je osporila ta potraživanja.

24. Sud ne uočava nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne imovinske štete, niti je u nadležnosti Suda odlučivati o zahtjevu podnositeljice zahtjeva na ime neimovinske štete koji je podnijela nacionalnim sudovima; iz tog razloga odbacuje te zahtjeve. Međutim, podnositeljici zahtjeva dosuđuje 1.950 EUR na ime neimovinske štete zbog nerazumne duljine trajanja postupka, plus iznos bilo kojeg poreza koji se može zaračunati.

25. Nadalje, uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje, Sud smatra razumnim dosuditi 1.500 EUR za pokrivanje troškova postupka pred Sudom, plus iznos bilo kojeg poreza koji se može zaračunati podnositeljici zahtjeva.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* prigovor koji se odnosi na duljinu trajanja postupka u razdoblju nakon 13. ožujka 2013. godine dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije zbog [prekomjerne] duljine trajanja postupka;
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositeljici zahtjeva, u roku od tri mjeseca, sljedeće iznose:
 - (i) 1.950 EUR (tisuću devetsto pedeset eura), uvećano za sve poreze koji se mogu zaračunati, na ime neimovinske štete;
 - (ii) 1.500 EUR (tisuću petsto eura), uvećano za sve poreze koji se mogu zaračunati podnositeljici zahtjeva, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
4. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositeljice za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpraćeno u pisanom obliku dana 27. svibnja 2025. godine, u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Dorothee von Arnim
zamjenica tajnika

Gediminas Sagatys
predsjednik